UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagma Ivris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

7 de Pacto in contractu matrimonii apposito, vt primogenitus succedat in aliqua parte bonorum parentum, secu[n]dum ius quo vtimur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-97739

Visual Library

¶ Postremo, l. hereditas. C. de pact. conuen. videtur pugnare pro filiis, vt eis hereditas relinqui possit pactis, a contrario sensu expressi cōcludendo, vbi Maxi. & Diocletian. *Hereditas extraneis testamento datur. Cum igitur affirmes, dotali instrumento pactum interpositum esse vice testamenti, vt post mortem mulieris, bona eius ad te pertinerent, quæ dotis titulo tibi non sunt obligata, intelligis te nulla actione posse conuenire heredes seu successores eius, vt tibi restituātur, quæ nullo modo debentur.* Hæc Cæsares. Dicunt autem ex illis verbis, *hereditas extraneis testamento datur.* Ergo datur pacto suis, non extraneis. Et ita valere pactum in fauorem liberorum, vt ratus est Guilielm. Benedictus, *in c. Raynutius. ad ver. duas habens filias. nu. 200. de testa.* esse veram mentem dictę l. hereditas. Cum non referat quomodocunque relinquatur hereditas liberis, *l. fi. C. fami. erciscu. Sicuti*, inquit, *videmus donationem factam caussa mortis sui natura reuocari, vbicunq; mētio facta est mortis, l. Seia. §. fi. de don. caus. mor. eam tamen transire in donationem inter viuos irreuocabilem, si tendit in fauorem coniunctæ personæ secundum Raphaelem & Ludouicum*, per textum in l. 2. & l. cum patrem. C. de iure dot. l. cum maritus. §. fin. de pact. dotal. P. Præsertim vbi aliqua alia caussa irreuocabilis præcesserit, vt in pactis matrimonialibus secundum Bartolum, in l. nam etsi cum moriat, de condict. indeb. P. Aufrerius, *in addit. vlt. decis. cape. Tho. 452.* scribit se contra hanc sententiam consuluisse sæpe: veruntamen eandem fuisse per plura placita supremarum curiarum receptam, inter nobiles, si pactum iuramento fuerit firmatum. Idipsum & inter ignobiles, ex consuetudine: cuiusmodi est in lingua Occitana & tota Aquitania, vt ait idem Aufrerius, *in d. q. 452.* & Boerius, *decis. 204. nu. 6. & in §. fi. de consue. matrimonii, in vlt. q. in consue. Bituri.* qui quidem alioquin sine consuetudine illud pactum improbandum inter ignobiles tradit. Quæ vt facilius innotescant, ex professo rem tractabimus.

De pacto in Contractu Matrimonii apposito, vt primogenitus succedat in aliqua parte bonorum parentum secundum ius quo vtimur. Cap. 7.

1 *Pactum de succedendo in fauorem primogeniti nascituri, valet ex consuetudine Gallicana.*
2 *Matrimonii contractus facit valere pactum de succedendo in eo appositum.*
3 *Filius nascituru non censetur velle insidiari.*
4 *Matrimonii caussa fauorem habet publicum.*
5 *Primogenituræ fauor qualis.*
6 *Familiarum conseruatio suasit etiam conseruationem pacti de succedendo in primogenito.*
7 *Pecuniæ & opes honoratos & claros faciunt, vt paupertas obest splendori & ingenio.*
8 *Filiorum masculorum fauor supra primogenitas etiam filias.*
9 *Filiis ex voto omnia parant parentes.*
10 *Hereditates deferuntur secundum leges locorum vbi sunt, & nu. 11. vbi de insinuatione quæ requiritur in suprad. pacto.*
12 *Filius vocatus ad partem hereditatis in pactis matrimonialibus, in ea non potest fideicommisso grauari a patre postea testamento. & nu. seq.*
13 *Contractus perfectus modum & conditionem postea nō admittit.*
14 *Ius quæsitum non potest auferri ab eo, qui alteri acquisiuit.*
15 *Filius succedens ex pacto est tanquam extraneus successor.*
16 *Donatio sine ingratitudine non reuocatur.*
17 *Substitutio quæ & quando potest fieri heredi primogenito in pactis matrimonialibus vocato. & 18.*
19 *Additionis hereditatis effectus.*
20 *Heres contractualis præmoriens patri, transmittit hereditatem ad suos.*
21 *Primogenituræ ius an transferri codive possit. & 23.*
22 *Filio heredi contractuali quando pater, & quomodo substituere potest. & seq.*
24 *Primogeniti a successione vt indigni repulsi.*
25 *Heres contractualis, vt alii liberi ingrati, propter ingratitudinem hereditate priuari potest a patre.*

1 Gvilielmus † Benedictus, *in repet. cap. Raynutius, ad verb. duas habens filias. num. 193. Aufrer. ad decis. ca. Thol. 452.* enumerat aliquos casus, in quibus pactum de futura successione valet & probatur, & inter illos hunc, vt in pactis matrimonialibus ex cōsuetudine caueri possit, vt primogenitus vel primogenita succedat coniugibus. Adferam & verba Masuerii, *in praxi, tit. de secret. §. 7. Item licet*, inquit, *institutio testamentaria de consuetudine*, scilicet Aruerneorum, *non valeat, nisi vsque ad quartam partem: illa tamen quæ est incidens & conuentionalis, in duobus casibus valet in solidum, videlicet in contractu societatis omnium bonorum, & etiam matrimonii: ita quod si in dicta associatione fuerit conuentum, quod superuiuens succedat præmorienti valet. Et idem in contractu matrimonii. Et illa l. licet. C. de pact. loquitur in simplici & nuda conuentione, sed in casu nostro, conuentio adhæret contractui, & dat esse conuentioni, vt dispositio de se inefficax transeat in naturam adiuncti. & valeat secundum naturam actus cui adheret accessorie vel incidenter*, iuxta l. si tibi rem. de præscr. verb. l. si remunerandi. §. apud, mādati: & nota. in l. 1. C. de pac. & l. vbi ita donatur. de donat. P. Et iterum, *Idem eo. §. 20. Item quando in contractu societatis fit conuentio, quod superuiuens sit heres præmortui, ipse vt heres assequitur bona illius, & dicitur heres conuentionalis*, vt nota. in l. licet. C. de pac. *Aliud si dicatur, quod bona præmortui sint & pertineāt ad superstitem: quia tunc illud pactum habet vim donationis caussa mortis*, iuxta l. non amplius. §. fi. de lega. 1. Explicat rursum alibi, *Masuer. titu. de successio. §. 57. Item vt dictum est superius institutio heredis conuentionalis facta in contractu matrimonii vel societatis, valet in solidum: hoc verum, nisi supersint liberi naturales & legitimi, quia non possunt priuari legitima eis iure naturæ debita, nec etiam per donationem vniuersalem, vt si fiat donatio omnium bonorum inter viuos, & in altero cōtractuum prædictorum. Et si dicatur, quid igitur operatur adhærentia contractus: respōdeo, quod multum. Quia valet donatio vel institutio prædicta in ceteris, demta legitima, quæ alias nō valeret, nisi vsque ad quartam partem bonorum: Sicut nec institutio vel dispositio testamentaria, obstante consuetudine superius sæpe allegata. Et iterum si dicatur, non plus deberet operari donatio facta inter viuos, quam institutio in contractu matrimonii vel societatis. Respondeo, quod præualet in hoc, quod bona præsentia non possunt alienari*, iuxta l. mulier bona. l. fin. de iure dot. P. & l. non amplius. §. fi. de lega. 1. cum ibi notatis. *Et quia cetera bona, futura forte, non sunt affectata vel obligata pro solutione legatorum*, iuxta not. in l. fin. C. de pact.

¶ † Ratione istius consuetudinis videtur per Masuerium, ex caussa cohærentiæ contractus matrimonii pactum hoc recipi: siquidem pacta imitantur contractus, quibus apponuntur, *l. lecta. 40. verb. dicebam, de reb. cre.* ceterum, contractus matrimonii, cui adiicitur, indissolubilis est, quodque Deus coniunxit, homo non separat, *l. 2. de ritu nup. P. Matt. 5. & 9. Mar. 10.* Et proinde, cum matrimonium huius pacti inescatione vel promissione secutum fuerit, vt est matrimonium indissolubile: sic & pactum additum. Alioquin deceptus videretur prætextu liberalitatis maritus, aduersus bonam fidem & leges, quarum interpretatio captiosam liberalitatem fregit, *l. cum Aquiliana. de transf. P.* Nec decipi nos, sed iuuari alterius beneficio oportet, *l. in commodato. §. sicut. commod. P. c. vni, de commod.* Secunda ratio sumitur ex l. hereditas, de pact. conuen. quam in fine præcedentis capitis explicauimus.

¶ † Tertio, quando instituitur in pactis matrimonialibus qui nondum natus est, & nascituru, videtur interim præcipua ratio prohibitionis pacti cessare, votum captandæ mortis: non enim captare mortem potest qui nondum natus est. Ergo cessante ratione, cessabit prohibitio, *c. cum cessante. de appel. l. adigere. §. quāuis. de iure patr.* Sed maxime probandum pactum: Si omnium bonorum non sit, sed alicuius partis: vt in donatione omnium bonorum dictum est. ¶ † Quarto, fauor matrimonii habet caussam publicam, *l. 1. sol. mat. l. 1. de iure dot. P.* nec minori vtitur priuilegio mulier in dote, quam miles in testamento, *l. de talem fundum. de milit. testa.* At donatio seu pactio successionis valet facta a milite, quæ transfertur post mortem, *l. licet. C. de pact.* fauore militiæ. Valebit igitur eadem multo magis fauore matrimonii. ¶ † Quinto, fauorem adiicit huic pacto ius primogenituræ, nam solet fieri hæc largitio in fauorem primo nascituri: natura enim patres plus diligunt primogenitos, *2. Reg. 13.* veluti primas sui imagines, & acerbior, imo supremus luctus primogeniti, & vnigeniti, *Exod. 11. Zachar. 12.* Iisq; iure singulari reseruabatur apud antiquos benedictio felicior paterna, *Gen. 27.* & duplicia dabantur, *Deut. 21.* & præcipua domusq; dignitas & titulus. Exēplo Iosophat regis Israel, qui filiis suis quinq; dedit munera, regnum autem tradidit Ioram, eo quod esset primogenitus, *2. Paral, 21.* Vt Cyrus moriturus, exstantibus duobus liberis Cambyse, & Tanaizare, dixit visum fuisse consentaneum, regnum Cambysi vt maiori natu relinquere, vt rerum peritiori, *Xenop. libr. octauo. Cyriped.* Et merentur certe, si simpliciter filios contemplemur, non habita ratione maioris pietatis, vel morum bonitatis, quibus sæpe

postea

postea geniti excellũt, & ceteris paribus, liberalitatem maiorem patris: tum quod diutius patri inseruierint, priores in officio fuerũt: tum etiam, quod necessarium sit in familia filiorum aliquem ceteros sapientia antecedẽtem beneficiis donari, vt fratribus ipse postea instar patris sit, & veluti fiduciariam tutelam & onus post mortem patris suscipiat, §. *1. de fiduciar. tute. P.* Natura magis experientia valere putamus, qui diutius vixerunt: & proinde primogenitis hæc cura cum demandata videatur iure naturæ, vt fratrũ suscipiant minorum solicitudinem, inuidẽdum non est, si potior
6 pars reseruetur eis successionis paternę. ¶ † Sexto loco, suasit hoc pactum seruari cõseruatio familiarum: cum enim vnus ex liberis maiorem partẽ hereditatis capit ex pacto, interim alienatio prohibetur, vtpote rerum subiectarum restitutioni, *auth. res quæ C. commu. de lega.* Et receptæ sunt prohibitiones alienationis, vt res remaneant in familia, *l. codicillis. §. instituto. & seq. & l. cum pater. §. libertis. de leg. 2. l. voluntas. C. de fideico.* Quare & apud Locros cautum erat lege, ne quis patrimonium alienare posset, nisi ostenderet euidentem calamitatem superuenisse: præterea vt antiquæ hereditates conseruarentur. Quod sublatum apud Leucadas, vt de popularem eorum ciuitatem effecit, *Aristo. Politic. c. 5.* Familiarum splendor sumtibus apparet: sumtus bona plura exigunt, bona vero diu integra non possunt esse, quæ æqualiter pluribus filiis diuiduntur: & minor domus fit, quæ in plures scinditur.

7 † *In pretio pretium est, dat census honores,*
Census amicitias pauper vbiq; iacet, Ouid. Fast. 1.

Et, *N. l habet infœlix paupertas durius in se,*
Quam quod ridiculos homines facit, Iuuen. Saty. 3.

Atque Horatius, *Od. 11. Epod.*
Contraq; lucrum nil valere
Pauperis ingenium, querebor applorans tibi.

Et rursum,
Scilicet vxorem cum dote fidemq; & amicos,
Et genus & formam regina pecunia donat.

Sic minus fidei habetur pauperi, quam diuiti, *l. 3. de testib. P. §. sancimus aliquam. eod. tit. in auth. l. 1. de custo. reor. P. l. spadonum §. fin. de excus. tuto. P. l. si creditores. de priuile. cred. P. §. 1. de defen. ciuit. in auth. col. 3.* Pecuniam multũ in honore esse inter res humanas, docet Strabo, *li. 9.* & reges & splendidos dici ideo πλουσίους, id est, potẽtes. Et Demosthenes, *in Olynthia.* ἀεὶ δὴ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ὅστιν γενέσθαι τῶν δεόντων, id est, *pecunia omnino opus est, & sine ea nihil agi potest.* Et Cassiodorus, *3. variar. epist. 17. tantũ quis nobilior est, quantum & moribus probus, & luculenta facultate reluxerit.* Diuus autem Ambrosius, *li. 2. officio. hodie*, inquit, *nemo nisi diues honore dignus putatur.* Apud Iurisconsultos, æquipatantur honor & amplissimæ facultates. *l. ad subeunda. de decurio. in P. l. 2. de præd. decur. l. rescriptũ. de mu. & hono. P. cum simil.* Et Euripides,
ἰσχύει μέγα πλοῦτος, λαβὼν δὲ τοῦτον εὐγενὴς ἀνὴρ, i.
Magna vis diuitiarũ, quas qui nactus est, nobilis statim euadit.

8 ¶ † Accedit septimo masculæ prolis fauor, in cuius gratiam factum sit. Nam in pactis matrimonialibus primum vocantur primogeniti, in defectum eorum ordine masculi: & proinde si filia nascatur primum, deinceps filius, is præfertur vt disputant Gai. Papæus, *q. hos.* & Guilielm. Benedict. *ad c. Raynutius. ad ver. in eo-*
9 *dem testamento. nu. 173. de testa.* ¶ † Octauo, fouet hoc pactum cõmune naturæ & parentum omnium votum, quo volunt omnia liberis quæri, *in l scripto. vnd. li. l. cum ratio. de bon. damnat. P. Et filius*, inquit D. Paulus, *ad Galat. 4. Ergo heres.*

10 ¶ † Nono, obseruo succedendi leges esse iuris positiui, & ideo in ea successione esse habendam rationem loci, in quo quis testatur, *l. si non speciali C. de testa.* Quamobrem cum consuetudo hoc pactum permiserit, vt ceteræ testandi & disponendi formulæ, approbabitur, non habita ratione iuris communis: cum & ratione donationis inter viuos sustineri possit idipsum, quod defertur in tempus mortis, *per l scrupulosam. 12. de contr. & com. sti. Cod §. post mortem. de inut. stipul.*

11 ¶ † Veruntamen addenda est insinuatio in Gallia, ex constitutione regia Molinensium: alioquin inutile & inefficax, *in constit. Molinens.* Et ita non seruatur quod olim obtinuit, remuneratorias donationes non egere insinuatione, *l. si pater. §. 1. & l. Attilius. de donat. P. §. 1. vt spons. larg. in authen. redutumque ad ius codicis. l. si pater. §. similque modo. de iure do. C.* neque iuratas, *Guid. Pa. deci. 351. & singu. 346. Ioan. Immo. & Pan. ad c. cum contingat. de iure iur.* nam vtrunque suscitat constitutio. Probatur & hæc consuetudo in §. . de fil. natis ex matri. ad morg. contr. in vsib. feudo.

12 ¶ † Ex his notabile primum sequitur, quia hoc pactum succedendi firmum & irreuocabile est, vt filius vocatus in parte, qua institutus in contractu est, non possit grauari postea fideicõmisso. ¶ † Primo, quia semel perfecta donatio, & contractus absolutus, neque diem neque conditionem, vel modum accipit, inuitis illis, qui contractu continentur, *l. perfecta. 4. C. de don. quæ sub mo. li. 8. C. tit. 55. l. cum qui donationis. 22. de donat. P. l. quicquid. de ver. oblig.* 13

¶ † Secundo, quia dum quis beneficio alterius ad aliquid petendum admittitur, quemadmodum in quæsitis hic per pactũ, is cui quæsitum est, etiam inuito eo, qui prius ei acquisiuit, petere potest, *l. si post mortem. 10. § si. de bon. poss. con. tab. P. l. pen. de non nu. pec. C. l. 1. si manci. ita veni. ne prost. C. expressius in l cum a socero. C. de iure do.* Et tertio cum ius quæsitum sit filio nascituro ex donatione, notario publico pro eo stipulante & acceptante, *l. si quis argentum. §. sin autem. de dona.* sine eius facto ei adimi non potest, *l. id quod nostrum. de reg. iur.* Nec in aliena potestate esse debet, alterius non delinquentis deteriorem conditionem facere, *l. 2. quod vi aut clam. P.* Sed & *4.* constat patrem, qui filio promisit, nõ posse pactionem reuocare, per expressam l. aliud. 106. de solut. P. 14
Quanquam moriatur, & velit vltima voluntate reuocare: nam id non licet, & stipulatio conditionalis impleri potest etiam post mortem promittentis, *l. is cui sub conditione. de actio. P. §. ex conditionali. de verb. obl. apud Justin.* ¶ † Accedit l. cum a filio tuo emãcipato. C. de donatio. § Filius qui ex testamento non vult patri succedere, sed ex contractu, est veluti extraneus: & ita contractu contentus non potest cogi ad collationem a fratribus, *l. a patre. C. de collat.* nec proinde ad onus impositum. Et si filius, qui ex contractu heres est tantum alicuius partis, ad onera teneatur, habebitur tantum ratio temporis donationis factæ, non mortis testatoris, vt teneatur ad onera præcedentia donationem, pro rata, si in quota fiat alicuius partis bonorum, vt tertiæ, vel quartæ, vel mediæ, &c. Non si de re singulari. Nam tantum in bonis esse dicetur, quantum supererit deducto ære alieno, *l. mulier bona sua. de iure dot. P. l. subignatum. §. bona. de ver. sign.* Exemplo aliarum donationum, quæ inter patrem & filium, & virum & vxorem fiunt, quæve morte confirmantur, *l. cum pater. § pater filia. de leg. 2. l. si mortis caussa. de dona. cau. mor. in P.* Et donationes huiusmodi, quæ morte confirmantur, si in testamento rursus apponantur, nõ intelliguntur nouæ aut tunc factæ, sed relatio earum habet confirmationem factorum, vt ad id tempus, quo factæ sunt, retrahantur, *l. ex verbis. C. de don. int. vir. & vxo.* ¶ † Sexto, iniuria fieri videretur a patre filio, si donationes ei factæ reuocarentur testamẽto, quæ non possunt sua natura reuocari, *l. velles nec ue. C. de reuo. donat.* nisi ex caussa ingratitudinis, *l. si. eod. ca. si. de donat.* Ceterum obseruandum est, patrem aliquod honestum grauamen, & quod affine est voluntati contractuali, imponere filio posse, qui succedit vel vi pacti, vel vi consuetudinis, & iure primogenituræ: vt in specie c. licet. de voto. ¶ † Atque Boerius tradit, *dec. 204. n. 33.* pa- 17
trem filio primogenito heredi instituto posse substituere secundo genitum, aut nepotes ex fratre, casu quo contingeret eum sine liberis masculis decedere, etiam si in contractu matrimonii dictum non fuisset: quia instituendo primogenitum firmat pactum, & substituendo inter nobiles sequitur naturam feudi antiqui, quod debetur natura filiis omnibus, præterquam in regalibus, quæ primogenito tantum. Idem scribit Paulus Castrensis, *consil. 245. incip. viso & examinato, ver. super quinto & sexto quæsito, in volum. nouor.* & Masuerius, *in præ. titu. de success. §. item vt dictum est.* Alioquin satis durum & alienum esset ab omni ratione istius pacti, videre per filias primogeniti ad extraneam familiam hereditatem peruenire, *Iuxta l. lex quæ tutores. de admi. tuto.* filiæ enim nubentes in aliam transeunt familiam, & earum liberis, *§. fi. de patr. pot. §. 1 de leg. agn. tut.* Et prope vero est, si consulti fuissent, vel cogitassent qui pactum fecerunt, primogenitum non fore superuicturum, vel non habiturum masculos, respondisse, nolle ie ad extraneos hereditatem peruenire, *iuxta gloss. in l. tale pactum. §. fi. C. de pact.* nemo enim præsumitur suam sobolem alienæ postposuisse, *l. cum acutissimi. C. de fideicom. l. cum auus. de condit. & dem. P. l. generaliter. §. cum autem. de instit. sub condi fa. C.* Et sic singulari iure annotamus, tunc cõmitti contra leges, primũ in eo, quod extraneis rescriptũ est, non licere hereditatem pacto dare, *l. hereditas. C. de pact. conuen.* secundo, ꝙ nec filiæ licet pacto hereditatẽ dare, *l. pactũ quod dotal. C. de coll.* Quę tamẽ in filio primogenito cessant. Et quamuis in donatione caussa mortis, & in ea quæ inter viuos fit, & habet legem effectus post mortẽ, substitutio non valere credatur ab aliquibus, *ex gloss. l. 1. de don. cau. mor.*

tamen secundum Bartolum, *in l. vt heredib. de lega. 2.* id intelligẽdum est de directa, non de obliqua seu fideicommissaria, quæ recipitur, *videtur text. express. in l. cum pater §. 1. eod.* Atque interpretes existimant, pactum hereditatis accipiendæ post mortem donantis in pactis matrimonialibus adiectum, intelligi debere, si vsque ad mortem perseuerauerit donans in voluntate, *Io. Fab. in l. fi. C. de pact. Bal. in §. item sacr. de pace iura. firm. in vsib. feudo.* Sed & videtur donatio primo gignendo facta, nõ tam proprie donatio, quam præordinatio, distributio patrimonii, & anticipatum testamentum, *vt in l. tale pactum. §. fin. de pact.* & proinde admittetur substitutio, *l. vt heredib. de lega. 2.*

18 ¶ † Ego tamen non omnino his adstipulor. Sed existimo inspiciendum esse, num post mortem patris filius, qui vocatus est ex contractu ad partem hereditatis, & postea institutus cum onere, est generalis heres, se gerere velit vel gesserit pro herede testamentario: nam tunc proculdubio tenetur ad omnia onera, annoscendo voluntatem defuncti. Aditione enim facta, cogi potest ad restitutionem impositam, *l. quia poterat. & l. cogi. ad Sena. Trebel.* Absurdum quippe est, vt pro parte quis accepiat defuncti hereditatẽ, & pro parte repudiet, *l. nam absurdum. de bon. liber. P. §. non tantum. de hered. & falc. in P.* quia indiuidua censetur voluntas defuncti, *l. cum qui. §. fi. de his quib. vt indig. P.* Et quemadmodum legatarius non potest pro parte legatum accipere, & pro parte repudiare, *l. legaturus. de leg. 1. l. neminem. de leg. 2.* multo minus nec heres vniuersalis, qui adiit. Cui & ius accrescendi, diuersis institutis & coheredibus repudiantibus, etiam inuito partes deficientium adiicit: ne pro parte testatus & pro parte intestatus decessisse videatur defunctus, *l. ius nostrum. de reg. iur.* Vnde heres vniuersalis institutus, quamuis apud se, vel reipsa partem tantum hereditatis destinauerit adire, censetur tamen ex asse hereditatem adiisse, & heres omnium, *l. si ex asse. de acq. hered. P. Qui totam hereditatem*, inquit Paulus, *l. 1. eod. acquirere potest, is pro parte scindendo, adire non potest.* Et Vlpianus, *l. 2. eod. Sed si quis ex pluribus partibus in eiusdem hereditate institutus sit, non potest quasdam partes recusare, quasdam agnoscere.*

19 ¶ † Sed neque filius vniuersalis heres institutus, abstinere se potest hereditate, retenta legitima, vt singulariter notat Paulus Castrensis, *in l. heres instituta. de impub. & aliis subst.* Quod & iure expressum videtur, *in l. illud dubitari potest. de acq. her. P.* Et contra, qui se immiscuit hereditati, dicendum est hunc non posse recusare, quin tota onera hereditaria subeat. *Qui enim*, inquit lex, *l. si duo sunt heredes. eod. scit, aut scire potuit se oneribus fore implicitũ, ea conditione adire videtur.* Et proinde videtur quasi contrahere cum defuncto, & fidem ei adeundo dedisse de satisfaciendo voluntati, *l. 3. §. fin. & l. 4. quib. ex cau. in poss. eat. P.* ita tenetur legatariis ex quasi contractu, *§. heres quoque de obliga. quæ ex quasi cont. nasc.* Quare & qui non potest se obligare, non potest adire, *l. more nostræ ciuitatis. 8. de acq. hered.* Et postremo, qui debitoris sui adiit hereditatem excluditur a petitione debiti, & confusæ sunt actiones, *in l. debitori. C. de pact. l. heres a debitore. §. 1. de fideiusso. P. l. vt debitum. de hered. actionib.* Sed quid si adiit hereditatem cum beneficio inuentarii, num possit detrahere quod sibi ex donatione debeatur? Vide expressum tex. & in ibi gl. in l. scimus. §. in computatione, de iure delib. C.

20 ¶ † Secundum notabile quod colligitur ex firmitate pacti matrimonii in fauorem filii nascituri erit, vt si pendente vita patris filius primogenitus mortuus fuerit, transmittat hereditatem sibi donatam ad suos heredes, vt illi succedant post mortem donantis, perinde ac si filius superuixisset: quia ex conditionali conuentione vel stipulatione, stipulatum vel donatum transfertur in heredes creditoris, qui erunt tempore impletæ conditionis, *§. ex cõditionali. de verbo obl. l. is cui sub conditione. de actio. in P.* Et præponi nepotem patruo defendit Panor. & alii, *in c. licet, de voto, & cõs. 136. & consi. 12. Bald. in q. feudi in l. cum antiquioribus. de iure delib. C. Io. Immola, & Domin. in c. grauis. de excessib. prælat. Aufre. in decis. cap. Tholo. 433. quam vide si egeas.*

21 ¶ † Probant tamen interpretes aliqui, *Bal. in l. cum antiquioribus. C. de iure deli. & consi. 399. to. 2. Socin. consi. 252. M. Lauden. lib. de primoge. P. Decius, consi. 1. li. 1.* ius primogenituræ esse personale, vt nec cedi, nec auelli possit a persona. Sed opinor illud obseruandum, quando pactum non est appositum, vel si liberi non exstant primogeniti, & quando consuetudo verbis apertis defert successionem primogenito superstiti: alioquin transferri posse infra dico.

22 ¶ † Remanet adhuc quæstio in hac materia quotidiana, num pater qui filio donauit nascituro ea contemplatione, vt domũs splendor per illum subiretur & conseruaretur, si is filius inhabilis reperiatur natus, possit substituere eidem, vt si sit prodigus, libidinosus, mente captus, &c. Si in summa filius præstare non possit munus, quod bonis donatis, puta feudo, impositum fuit. Inhabilis enim is dicitur, habita ratione certæ rei, qui impar sit oneri præstando: vt dicimus ea significatione, naues inhabiles, *l. 1. §. igitur, vers. quædam, de exercit. act.* Græcis ἀνάρμοστος: vt contra, ἐνάρμοστος, habilis, aptus, accommodus. Et placuit omnem dispositionem de habilibus intelligi debere, *l. vt gradatim. de mun. & hono.* Et paria sunt non esse filios, vel esse, sed inutiles, *arg. l. quoties. qui satisd. cog. gl. in l. fi. ad leg. flau. de plagiar. C.*

¶ † Et probauit Socinus, ius primogenituræ, si primogenitus 23
sit demens, aut rebus suis superesse non possit, transire & deuolui ad secundum. Et valde mihi probatur explicatio pacti de successione primogeniti vocati, quam adfert Boerius, *decisio. 204. num.* vt quando primogenitus sit, vel est inhabilis, puta furiosus, prodigus, vel alias inutilis, pater possit non obstante pacto disponere. Quia in fauorem nobilitatis & familiarum conseruandarũ caussa, permissum est patri per consuetudinem de bonis suis pacto in fauorem filii disponere. Quæ ratio omnino cessat, quando inhabilis inuenitur vocati persona: saltem per substitutionem exemplarem, exemplo minorum, & ex formula tantum l. humanitatis intuitu, de impub. C. substitutio admittetur. Nam quandiu tales vixerint, certe in Gallia putarem seruandum esse, quod vulgo etiam custoditur in nobilibus primogenitis stolidis vel fatuis seu dementibus, vt & in fœminis, vt cum feuda sint patrimonialia, inhabiles vitio naturæ etiam capaces possessionis dicantur, & per alias personas deseruiant oneribus militiæ & aliarum rerum: in maioribus autem dignitatibus & feudis, vt in regni & principatus successione, si sine seditione fieri possit, & cum consilio vniuersorum heroum & superioris, & si necessitas administrationis vrgeat, alium subrogari saltem in administratione probabile videretur exemplis, quæ tamen non habent locum in iure quæsito ex lege maiorum.

¶ † Ita reprobatus primogenitus Cain, *Genes. 4.* prælatus Iacob 24
us Esau, *eod. 27.* Ioseph, fratribus a patre Iacobo, *eo. 48.* Salomon, Adoniæ natu maiori a Danide: quod is vsurpasset regnum eo viuente, *3. Reg. c. 1.* Priuatus regno Childericus rex Francorum: vt inutilis, ex procerum regni consilio & auctoritate Zachariæ sum. Pontif. Et regnum delatum Pipino patri Caroli Magni, *c. alius. 15. q. 6.* Priuatus & regno, vt inutilis, Sardanapalus Assyriorum rex, vir muliere corruptior, & ab Arbacto ad Assyrios a Medis imperium translatum, *Iust. ex Tro. in 1.*

¶ † Probo etiam, propter ingratitudinem commissam in pa- 25
trem, filium donatis in contractu matrimonii priuari posse, *Bene. in rep. ca. Raynutius. in ver. in eodem testamento. an. 1. num. 203.* ab eodem patre. Sicut Iacob priuauit Ruben primogenitura, quod ascendisset patris cubile, *Genes. 39. & 45.* & transtulit in Ioseph & liberos eius, *eod. 48.* Et sacerdotium primogenito debitum, *eod. 27.* translatum in Leui, & regni dignitas illi promissa, *eod. 35.* trãslata in Iudam, *1. Paral. 5.* Et ita expresse consuluit Oldradus consil. 95. col. 17. Atque ita iudicatum refert Benedictus, *vbi supran. 218.* anno 1506. Exstat & constitutio Henrici 2. de matrimoniis clandestinis, qua filii & filiæ quæve sine consensu patris nuptias contrahunt, exheredes fiunt, & extorres ab omni iure successionis, quod sperabant ex pactis matrimonialibus patris, matrisve & maiorum. Et constat quoque iure communi liberos priuari posse donationibus alterius generis & inter viuos factis, si illi ingrati reperiantur ex caussis legibus expressis, *l. his solis, iuncta auth. quod mater. & l. pen. C. de reuoc. donatio. Ne sit*, inquit Iustinianus, *l. fi. C. eod. cuique licentia, alienas res capere, & frugalitatem irridere donatoris, & ipsum iterum donatorem suasque res perdere, & præfatis ma'is ab ingrato donationis acceptore affici.* Aliaque ratio ponitur a Philippo Imperatore, in l. 1. C. de reuocan. donat. dum de reuocatione donationis factæ liberto agit, cui in obsequiis iungitur filius patri, vt ille patrono præstandis, *ti. de obsq. lib. vel liber. paren. & patro. præst.* Et lex vltra non tantum ingratos liberos punit ademtione donatorum, sed etiam illos emancipatos reuocat in potestatem, *l. vnic. de ingra. libe. C.* & permittit parentibus, non tantum quæ ipsi sponte largiuntur illis adimere, sed eam, quam lex illis defert legitimam, tollere, *§. aliud quoque capitulum, vt cum de appellat. cogno. in auth.* Et ita lex diuina fieri suadet, vt conseruetur integrum illud sanctissimum præceptum, *honora patrem tuum, & matrem tuam.*

De